

DOC. MUDr. HANA PROVAZNÍKOVÁ, CSc. – HANOPIS NA HANU

Nerad píši o lidech, kterých si hluboce vážím, protože je musím chválit a popis jejich díla a osobnosti pak vyznívá v superlativech většinou strojeně a nakonec nevěrohodně. Pokusím se tedy místo chvalozpěvu podat zde o mé vzácné přítelkyni Hance trochu Hanopisu.

Letošní, i když ne nijak závratně vysoké, nicméně přece jen pěkně zaoblené narozeniny, ji zastihují v plném pracovním nasazení. Nemohla by s tou prací již trochu polevit? S prací určitě, jenže problém je v tom, že u ní nelze vlastně stanovit hranici mezi prací a kontinuální erupcí osobnosti. Tak kde a v čem polevit? Vezmeme jen práci pedagogickou, která je její životní dominantou. Ona ale není pedagog naprogramovaný jen na předávání co největšího množství vědomostí, které bezesporu má a samozřejmě celý život i předává. Její učitelství je totiž mnohem víc. Je to podpora přetváření studenta v dobrého zdravotnického profesionála, tj. člověka vzdělaného, čestného a s patřičným smyslem pro srandu. A v tomto procesu jsou aktivní vždy dva. Student a pedagog. Pracuje v něm pedagog nebo „jen“ implantuje studentovi kus svého já?

Napadlo mě v poslední době, jak by byla Hanka bohatá, kdyby ti lékaři, kteří jí vděčí za svůj diplom, odevzdávali desátek z 30 Kč, které inkasují od svých pacientů. Ona totiž vždycky u problematických studentů vycházela z presumpce jejich úsilí, které mělo jen někde určitý objektivní nebo subjektivní zádrhel. S žádným neúspěchem studenta se nesmiřuje jako s jeho prostým selháním, ale hledá jeho příčinu. Díky tomu tak úspěšně ukončilo studia mnoho „odepsaných“ studentů. A přitom jim nebylo nic ulehčováno. Doc. Provazníková totiž „hladovým nerozdávala ryby, ale naučila je ryby chytat.“ Takže vlastně nakonec toho tolik neudělala, pomohli si ti studenti sami. Kromě případů, kdy se studenti octnou v sociálních problémech a sami si pomoci nemohou. Zde je Hanka k dispozici jako dlouholetá předsedkyně správní rady Nadačního fondu Student 3. LF.

Již od roku 1978 rozvíjela studentskou poradnu a po roce 1990 se tato „její“ poradna stala známá u nás i v zahraničí. Po 24 letech odborné asistentury na katedře hygieny dětí a dorostu Lékařské fakulty hygienické UK se v roce 1990 ujala vedení oboru, nejdříve jako vedoucí Ústavu zdraví dětí a mládeže, později na 3. lékařské fakultě UK jako vedoucí oddělení Zdraví dětí a mládeže Centra preventivního lékařství a nyní opět Ústavu zdraví dětí a mládeže. To ovšem není popis její fluktuální anabá-

ze, ale obraz změn, kterými 3. lékařská fakulta prošla a prochází.

Základní transformace fakulty v moderní a prestižní univerzitní komplex se udála v devadesátých letech a kdože ji má mezi jinými na svědomí? Kdo byl v letech 1990 až 1997 proděkankou této fakulty? Doc. MUDr. Hana Provazníková. A jakoby toho nebylo dost, ovlivňuje až do dneška dění fakulty z pozice funkcionářky Akademického senátu. Že si už nedá pokoj.

Jen prostý výčet v předchozích řádcích uvedených aktivit by mohl pro běžného, nechci říci přímo „normálního“, člověka vydat na dva naplněné životy. Ne tak pro naši letošní jubilantku. V roce 1992 založila a od té doby je předsedkyní velmi aktivního občanského sdružení České společnosti na ochranu dětí. K tomu jako přívažkem přistupuje dlouholetá práce na „Růžové lince“ dětského bezpečí. Teď by se mi chtělo skoro napsat, že pomáhá na mnoha frontách, kde se za to navíc nic neplatí. Jenže nepíši o Matce Tereze, ale Hanopis na Hanku.

Její vědecká práce se neodehrává v laboratoři ani v přístroji naplněných vyšetřovných. Vida, že by přece nějaká šmouha na obraze? Do mikroskopu se možná Hanka dívala naposledy někdy při zkoušce z histologie, ale její práce je přesně to, co si vybavujeme pod pojmem aplikovaný výzkum a mohla by sloužit za jeho definování. Mnohé její studie analyzující zdraví a psychosociální aspekty života a práce vysokoškolských studentů byly publikovány v desítkách českých i zahraničních časopisů a mono-

ografií. Nezůstalo ovšem jen u potištěných stovek stránek a zaplněných míst v knihovnách. Výsledky a závěry byly bezprostředně zužitkovány zejména v oblasti zdravotní péče o studenty. Polikliniky pro vysokoškoláky jsou tedy dalšími místy, která se jejím stopám neubráníla.

Její aktivitě se také neubráníla řada dalších institucí, jako např. společnosti hygieny a komunitní medicíny a sociálního lékařství ČLS JEP, čestná rada OS ČLK, redakční rada časopisu Postgraduální medicína, etická komise FN Královské Vinohrady. Až do posledního dechu (nikoliv svého, ale toho oboru) se snažila rozvíjet obor podpora zdraví jako předsedkyně výběrové komise Projektů podpory zdraví Národního programu zdraví a jako členka poradního sboru pro podporu zdraví.

Do Hanopisu by se závěrem slušelo napsat, že pro své rozkošaté profesní zatížení zanedbává Hanka rodinu. Jenomže kdo zná její krásnou, úspěšnou a širokou rodinu pochopí, že péče o ni vyžaduje také stoprocentní nasazení, navíc okořeněné láskou (i když tím slovem nerad plýtvám, jiné se nehodí). A to jsem ještě nemluvil o tom, jak se my, kamarádi, ohříváme v jejím výsluní.

Nerudně zjišťuji, že se na Tě, Hanko, nechvalozpěvný Hanopis píše špatně. Ale přesto ať se Ti daří i nadále, jen možná lehce uber plyn.

Lumír Komárek